

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.IV.10.066/2021/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Dr. Pénzes Katalin Ügyvédi Iroda

cím2

ügyintéző: dr. Pénzes Katalin ügyvéd

Az alperes: alperes1

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Marencsák Zsolt kamarai jogtanácsos

cím3

A per tárgya: jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezménye

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.281/2020/9.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Fővárosi Törvényszék 21.M.70.521/2020/7.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.281/2020/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 339.994 (háromszázharminckilencezer-kilencszázkilencvennégy) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 1.599.960 (egymillió-ötszázkilencvenkilencezer-kilencszázhatvan) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2004. október 18-tól állt munkaviszonyban az alperesnél, utolsó munkaköre IT fejlesztési manager volt. Az alperes a munkavégzés elősegítése érdekében a felperes részére átadott egy Dell típusú laptopot annak érdekében, hogy munkahelyétől távol is el tudja látni a feladatait. A felperes a laptopot otthoni, kiegészítő jellegű munkavégzésre használta. A felperesnek a munkahelyén egy másik laptop is rendelkezésére állt, amelyet a munkaidő lejártát követően magával vihetett. Az alperes a munkavégzéshez egy SIM kártyát is biztosított, amelyet a felperes a saját tulajdonú telefonkészülékében helyezett el, munkatársai ezen a számon érhatték el. A felperesnek az irodájában asztali telefonkészülék is rendelkezésére állt.

[2] Az alperes tulajdonát képező számítástechnikai eszközök munkahelyen kívüli használatára vonatkozó vezérlőutasítás 1. számú mellékletének 7.c. pontja előírta, hogy a rendkívüli esemény (rendeltetésszerű használatot megakadályozó esemény) esetén a

használó felettes vezetőjét – szükség esetén a rendőrséget – haladéktalanul értesíteni kell. A vezetőnek haladéktalanul meg kell tenni a további károk elkerülése érdekében a szükséges lépéseket, valamint tájékoztatnia kell az ... Biztonsági Főosztály vezetőjét az eseményről és a megtett intézkedésekről. Az otthoni munkavégzés (Home Office) rendjét szabályozó vezérigazgatói utasítás ugyancsak előírta, hogy minden, az ...biztonsággal kapcsolatba hozható eseményt a felettes munkahelyi vezetőnek jelenteni kell, vagy az esemény bizalmas jellege miatt közvetlenül a ...2 Főosztály vagy az ... Biztonsági Főosztály vezetőjének. Az ...biztonsági incidensek kezelésének eljárásáról szóló vezérigazgatói utasítás is azonos tartalmú szabályzást tartalmazott. A szabályzatok az alperes belső intranet rendszerében közzétételre kerültek. Az alperes kollektív szerződése előírta, hogy a munkáltató szabályozó dokumentumainak szándékos, vagy súlyosan gondatlan megszegése azonnali hatályú felmondás alapjául is szolgálhat.

[3] A nyomozóhatóság ismeretlen tettes ellen zaklatás büntettének gyanúja miatt 2019. május 7-én büntetőeljárást indított, amelynek során a felperes lakásában házkutatást tartott és több, a lakásban fellelhető informatikai eszközt is lefoglalt, többek között az alperes tulajdonában álló laptopot és SIM kártyát is. A rendőrség munkatársai arról tájékoztatták a felperest, hogy az eszközök vizsgálatát követoen azokat előreláthatóan két-három napon belül visszaadja. A felperes, mivel úgy ítélte meg, hogy az alperes tulajdonában álló eszközök rendőrség általi lefoglalása biztonsági kockázattal nem jár és munkavégzésére érdemi kihatással nincs, továbbá remélte, hogy az eszközöket hamarosan visszakapja, a munkáltató felé a rendőrségi lefoglalás tényét nem jelentette akkor sem, amikor az eszközök a korábbi tájékoztatás ellenére több hetet követően sem kerültek vissza. Május 23-án a rendőrség megkereséssel fordult az alpereshez, amelyben arra vonatkozóan kért tájékoztatást, hogy a lefoglalt laptop és SIM kártya valóban az alperes tulajdonában áll-e és ha igen, milyen kódok segítségével lehet a tartalmukat megismerni. A ...2 terület a megkeresést jelezte a felperes felettesének, aki május 27-én felszólította a felperes közvetlen felettesét, hogy kérdezze meg a felperestől, hogy az eszközöket valóban lefoglalták-e tőle. A felperes a lefoglalás tényét elismerte. Az alperes utasítására a felperes az esetről május 31-én írt jelentést.

[4] Az alperes 2019. június 4-én a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. Az intézkedés indokolása szerint a felperes a munkaeszközeinek lefoglalását, annak megtörténtét követően nem jelentette haladéktalanul a munkáltatónak, mellyel a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét – így többek között, de nem kizárólag, az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét – szegte meg. Megszegte továbbá a munkáltató vonatkozó szabályzatát is, amely előírja, hogy a munkáltató tulajdonát képező eszköz rendeltetésszerű használatát megakadályozó rendkívüli esemény esetén a használónak a felettes vezetőjét haladéktalanul értesítenie kell. A felperes a kötelezettségszegést legalább súlyos gondatlansággal követte el. A felperes a fenti magatartásával a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást sem tanúsította, mely olyan jelentős mértékben eredményez bizalomvesztést a munkáltatónál, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes a keresetében a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeként 15.999.600 forint elmaradt jövedelemből eredő kártérítés

megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a felmondás indoka valós ugyan, azonban nem okszerű. Az eszközök lefoglalása a munkája megfelelő színvonalú elvégzésében nem akadályozta és - miután azok a rendőrség birtokába kerültek - informatikai kockázatot sem jelentett. Álláspontja szerint az alperes szabályzatai nem írtak elő egyértelműen jelentéstételi kötelezettséget. Miután az eszközök visszajuttatása tudomása szerint napokon belül várható volt, az azonnali hatályú felmondás konjunktív feltételei nem teljesültek.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felmondás indokolása világos, valós és okszerű volt. A felperestől, mint vezető pozíciót betöltő munkatárstól fokozottan elvárható, hogy az ilyen körülményeket ne próbálja eltitkolni, ezért magatartása miatt a bizalma megrendült, a munkaviszony fenntartása a továbbiakban nem volt elvárható.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[7] A Fővárosi Törvényszék a 21.M.70.521/2020/7. számú ítéletével a felperes munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt 15.999.600 forint elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés, valamint 679.988 forint perköltség és 959.976 forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte az alperest.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 6. §-a és 52. §-a a munkaviszony alanyai számára az együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget nem öncélúan, hanem célhoz kötötten írja elő. Az együttműködés célja, hogy a munkáltató és a munkavállaló jogait és kötelezettségeit megfelelően tudja gyakorolni, a munkavállaló a munkakörét megfelelően el tudja látja. A bizonyítási eljárás során ezért azt vizsgálta, hogy a felperes informatikai eszközei lefoglalásáról történő értesítés elmulasztásával a munkaviszonyból eredő lényeges kötelezettségét jelentős mértékben megszegte-e, illetve az a munkáltatót jogainak gyakorlásában, illetve a munkavállalót munkaköri kötelezettségei teljesítésében akadályozta-e.

[9] Az alperes a per során tett azon állításait - mely szerint a lefoglalt eszközök hiányában a felperes a munkáját nem tudta megfelelően ellátni, továbbá a laptop felperes birtokából való kikerülése ...biztonsági kockázattal járt - nem tudta bizonyítani. A felperes közvetlen felettese tanúvallomása szerint a lefoglalt laptop a felperes munkájának megfelelő színvonalú ellátásához nem volt elengedhetetlenül szükséges, ennek hiányában is megfelelően tudott dolgozni, az új laptopot is haza tudta vinni. A munkatársak jellemzően az asztali telefonon keresték egymást, így azzal, hogy a felperest a vállalati mobilszámán két hétig nem lehetett keresni, a kollégák számára nem vált elérhetetlenné.

[10] A felperes közvetlen vezetője a felperes munkavégzésében május 7-ét követően semmilyen fennakadást nem tapasztalt és a lefoglalt eszközökön keresztül a bank ...s adatai sem kerültek reális veszélybe. A laptopon háromszoros védelem volt rendszeresítve, így annak feltörésére nem volt reális lehetőség. A bank rendszerébe eleve kizárt volt bejutni, mert ahhoz token használatára volt szükség, amelyet azonban nem foglaltak le, a SIM kártya

adatainak elemzésével pedig legfeljebb a munkatársak céges mobilszáma lett volna megismerhető. A munkáltatói jogkör gyakorlója tanúvallomásában elismerte, hogy az intézkedés súlyosságát megalapozó körülményeket az intézkedés kiadása előtt ténylegesen nem vizsgálta.

[11] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint amiatt, hogy a felperes a tájékoztatási kötelezettségét a felhívott esetben elmulasztotta, az alperest jogainak gyakorlásában nem korlátozta. Nem kellett annak valós kockázatával sem számolni, hogy az eszközök segítségével a banktól illetéktelen adatokat szereznek meg. A törvényszék levont következtetése szerint a felperes a tájékoztatási kötelezettségét egy olyan eseménnyel kapcsolatban mulasztotta el, amely a feleket a jogaik gyakorlásában és kötelezettségeik teljesítésében érdemben nem befolyásolta, ezért a felperes terhére rótt magatartás lényeges munkavállalói kötelezettség jelentős mértékű megszegésének nem minősülhetett.

[12] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperesnek a kollektív szerződés rendelkezésére való hivatkozását sem, mivel a tanúk egybehangzó nyilatkozata szerint az alperesnél nagyon sok szabályzat van, azok valamennyi előírását ők maguk sem ismerik pontosan, ez az alperesnél nem volt nyilvánvaló elvárás. Ebből következően azt sem lehetett megállapítani, hogy a felperes szándékosan vagy súlyos gondatlansággal követett volna el kötelezettségszegést.

[13] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Mf.31.281/2020/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 679.988 forint elsőfokú és 339.994 forint másodfokú perköltség, továbbá az állam javára 959.976,- forint eljárási és 1.279.968,- forint fellebbezési illeték megfizetésére.

[14] A másodfokú bíróság a fellebbezés Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja szerinti anyagi felülbírálatra való hivatkozása miatt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást módosította, illetve kiegészítette. Megállapította, hogy a felperes IT fejlesztési managerként, IT fejlesztési senior manageri pozícióban senior manager besorolásban dolgozott, amely az alperesnél hatályos kollektív szerződés munkaköri besorolása szerint irányítói munkakör, a juttatások tekintetében I. állománycsoportú vezetőnek minősül. Rögzítette továbbá, hogy az alperes 2015. novemberben adta át a felperesnek munkavégzésre a Dell típusú laptopot.

[15] Az ítéltábla álláspontja szerint a bíróságnak az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt négy konjunktív tényállási elem megvalósulását kellett vizsgálni és abban kellett állást foglalni, hogy az adott esetben a használatba adott informatikai eszközök lefoglalásáról való tájékoztatás hiánya a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség jelentős mértékű megszegésének minősül-e. E körben értékelni kellett azt is, hogy a munkáltatói szabályzatok erre az esetre nézve haladéktalan bejelentési kötelezettséget írnak elő.

[16] A másodfokú bíróság érvelése szerint a tájékoztatási kötelezettség olyan általános magatartási követelmény, amely az együttműködési kötelezettséghez is kapcsolódik, egyben önálló kötelezettség is. Az Mt. 6. § (4) bekezdése szerint minden olyan adatra, tényre, körülményre vagy ezek változására vonatkozik, amely a munkaviszony létesítse, valamint a

törvényben meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges.

[17] Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság annak megállapítása során, hogy a szabályzatban előírt haladéktalan tájékoztatás elmulasztása a munkáltatót jogai gyakorlásában, a munkavállalót munkakörének ellátásában, kötelezettségei teljesítésében ténylegesen akadályozta-e, téves jogi következtetést vont le. A munkavégzésre átadott munkáltatói eszközök lefoglalása olyan ténynek minősül, amely az Mt.-ben meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges. A lefoglalt eszközök egyrésztől szükségesek voltak a munkavégzéshez, annak érdekében kerültek kiadásra, másrésztől a munkáltató tulajdonosi és rendelkezési jogát, jogos gazdasági érdekét érintették. Nem volt vitatott a felek között, hogy a felperes a laptopot otthoni munkavégzésre használta, az tehát a munkája elvégzéséhez szükséges volt. Önmagában az, hogy enélkül is el tudta látni a munkaköri feladatait az eszköz lefoglalásának időszakában, illetőleg közvetlen felettese nem észlelt a munkavégzésben problémát, nem jelenti, hogy a munkavállaló alappal hivatkozhat arra, hogy valamely munkaeszköze hiányzik, az az ő munkavégzését nem befolyásolja. Az alperesnek a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó jogállítása körében ezek a körülmények értékelhetőek voltak, arra az alperes, mint a további károk megelőzéséhez szükséges tudomásszerzésre az elsőfokú eljárásban is hivatkozott.

[18] Tévesen állapította meg a törvényszék azt is, hogy a munkaeszközök lefoglalása nem sértette a munkáltató érdekeit. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 308. § (1) bekezdése alapján a lefoglalás a lefoglalás tárgya feletti tulajdonjogot korlátozza és a Be. 272. § (3) bekezdése alapján egyértelműen megvalósítja a munkáltató tulajdonának, jogos gazdasági érdekének veszélyeztetését.

[19] Az ítélet tábla érvelése szerint az alperes helytállóan hivatkozott az Mt. 17. § (1) és (2) bekezdése alapján arra is, hogy a munkáltató meghatározott jognyilatkozatait egyoldalúan megállapított belső szabályzatban is megteheti. A felperes sem vitatta a perben, hogy a hivatkozott szabályzatok közzétételre kerültek a munkáltató belső intranet hálózatán, ezért az elsőfokú bíróság jogellenesen értékelte úgy, hogy a tanúk sem ismerték az alperesnél meglévő szabályzatokat. A közzétett szabályzatok ismerete elvárható olyan esetben is, ha azok nagyobb mennyiségben születtek az alperesnél. Azt a felperes sem vitatta, hogy a szabályzatokat közzétették, így annak betartását a munkáltató joggal várhatta el.

[20] Helytálló az alperes azon érvelése is, hogy az ...biztonsági kockázat tényének megítélése nem a felperes és a tanúk jogosultsága volt. A hivatkozott szabályzatok szerint a laptop és a SIM kártya lefoglalása rendkívüli eseménynek minősült, amelyet a használó felettes vezetőjének haladéktalanul jelentenie kell. ...biztonsági kockázat hiányának megállapítására a munkavállaló saját hatáskörében nem jogosult. A másodfokú bíróság álláspontja szerint mindezek alapján lényeges kötelezettségszegésnek minősül, ha a munkavállaló elmulasztotta a munkáltató tájékoztatását arról, hogy a munkáltató által a munkavégzés céljából átadott eszközök a birtokából kikerültek, azokat a rendőrség lefoglalta.

[21] Megalapozott az alperes azon hivatkozása is, hogy a munkavégzéshez használt laptop és SIM kártya lefoglalása egyértelműen rendkívüli eseménynek minősül, amely haladéktalan értesítési kötelezettséget von maga után. Az otthoni munkavégzésről szóló

szabályzat is tartalmazza ezt a kötelezettséget, amelyet legkésőbb egy órán belül kell megtenni.

[22] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy felperes esetében hiányzott a szándékosság vagy súlyos gondatlanság, mint tudati elem. A perbeli adatokból megállapíthatóan amikor a felperes korábbi laptopját ellopták, annak eltűnését bejelentette, vagyis ismerte a követendő eljárást, amelytől önhatalmúlag azért tért el, mivel úgy ítélte meg, hogy nem áll fenn ...biztonsági kockázat, valamint abban reménykedett, hogy az eszközöket pár napon belül visszakapja. A felperes saját nyilatkozatából megállapítható, hogy a legfoglalásnál közölték vele, hogy az eszközöket megvizsgálják, ennek ellenére azt a munkáltatónak nem jelentette. Önmagában a munkáltatói jogkör gyakorlójának a felmondás közlésekor a kötelezettségszegés mértékére vonatkozó esetleges téves feltevésének nem volt a perben relevanciája. A kötelezettségszegés megítélésénél a társadalom általános értékítélete és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések az irányadók. A felperes magatartása objektíve nem felelt meg a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartásnak, az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség elvét súlyosan sértette. Annak sem volt jelentősége, hogy nem következett be tényleges kár, valamint, hogy a felperes munkavégzésével egyébiránt a felettesei elégedettek voltak. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[23] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének „hatályában történő fenntartását” és az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségekben történő marasztalását kérte.

[24] A felperes érvelése szerint a jogerős ítélet iratellenes és jogellenes, mivel olyan alperesi védekezésen alapul, amely az ellenkérelem és a fellebbezés kiegészítésének tilalmába ütközik. Az alperes csak az elsőfokú döntést követően érvelt azzal, hogy a tájékoztatási kötelezettség megsértése nem önmagában, hanem azért jogszabálysértő, mert ezzel csorbul az alperes rendelkezési és munkaszervezési joga. Az alperes azonban a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdése és a Pp. 365.§ (6) bekezdése alapján nem volt jogosult arra, hogy a fellebbezésében új tényállításokat tegyen, sem arra, hogy új jogi érvelést vezessen be.

[25] Az alperes tulajdonosi rendelkezési jogának korlátozása, jóhírnevének sérelme, munkaszervezéshez való jogának korlátozása olyan új tényállási elemek voltak a másodfokú eljárásban, amelyre vonatkozóan az alperes az elsőfokú eljárásban bizonyítást sem ajánlott fel. A Pp. 369. § (3) bekezdés a) és b) pontjában megfogalmazott bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma miatt azonban az alperes a fellebbezésben csak korlátozottan kérhette a tényállás kiegészítését és a bizonyítékok felülmérlegelését. A jogerős ítélet jogszabálysértően jogkövetkeztetéseként határozza meg a fenti tényállítás mellett azt is, hogy a lefoglalt eszközök a munkavégzés érdekében kerültek kiadásra. Az ítélet tábla a Pp. 370. § (1) bekezdésébe ütközően egészítette ki a tényállást a felperes munkakörének pontosításával, valamint annak megállapításával is, hogy a laptopot otthoni munkavégzés céljából kapta. A

jogerős ítéletben több olyan tényállási elemre hivatkozik, amelyet az alperes sem kért tényállásként megállapítani, amellyel megsértette a fellebbezéshez kötöttség elvét.

[26] A másodfokú bíróság álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem állapította meg, hogy a felperes a szabályzatokat megsértette és azt sem vizsgálta, hogy a szabályzatok alapján az alperes rendelkezési joga, illetve munkaszervezési joga csorbult. Ezt nem is vizsgálhatta, mert az alperes erre az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott. A kár és a szabályzatok megsértése nincs egymással ok-okozati kapcsolatban, mivel a szabályzat biztonsági incidensekre vonatkozik, míg az alperes által hivatkozott sérelmek a tulajdonos rendelkezési jogára és a munkaszervezésre hivatkoztak. Az alperes nem tett bizonyítási indítványt arra, hogy a szabályzatokhoz hogyan lehet e két rendelkezési jogot kapcsolni.

[27] A felperes álláspontja szerint iratellenes és jogellenes a jogerős ítélet azon következtetése is, hogy a felperes a laptopot otthoni munkavégzésre használta, vagyis munkája elvégzéséhez arra szüksége volt. Az eljárás során állította, hogy a laptopot otthon akkor használta, ha a munkaidőn kívül az e-mailjeit vagy valamely szakmai anyagot kívánt megtekinteni, ugyanakkor munkája elvégzéséhez nem volt szüksége a gépre. Alperes maga sem állította, hogy a felperes nem tudott eleget tenni a munkavégzési kötelezettségének.

[28] Az ítéltábla tényként állapította meg, hogy a szabályzat lefoglalás esetére jelentéstételi kötelezettséget írt elő, azonban nem jelöli meg, hogy ez a kötelezettség melyik szabályzattól következik. Állítása szerint a szabályzat feltételhez, pl. az ...biztonság veszélyeztetéséhez kötötte a bejelentést, amely a perbeli esetben nem állt fenn.

[29] Az alperes ellenkérelmében és viszontválaszában megjelölt három szabályzat közül az alperes1 tulajdonát képező számítástechnikai eszközök munkahelyen kívüli használatára vonatkozó ... számú vezérigazgatói utasítás 1. számú mellékletének 7.c. pontja rendkívüli esemény (rendeltetésszerű használatot megakadályozó esemény) esetére, az otthoni munkavégzés (Home Office) rendjét szabályozó ... számú vezérigazgatói utasítás és az ...biztonsági incidensek kezelésének eljárásáról szóló ... számú vezérigazgatói utasítás pedig az ...biztonsággal kapcsolatba hozható esemény jelentését írja elő kötelezettséggént. Az Mt. 64. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a megszüntető jognyilatkozata világos, annak indokolása valós és okszerű. Azt kellett igazolnia, hogy a perbeli eseményt rendkívüli eseménynek kellett tekinteni, azonban e körben bizonyítást nem ajánlott fel. A felperes és a meghallgatott tanúk – köztük tanú1, a felperes felettese - szerint nem állt fenn ...biztonsági kockázat és az alperesi képviselő sem tekintette a rendőrségi lefoglalást rendkívüli eseménynek, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperesnek nem volt jelentéstételi kötelezettsége. A jogerős ítélet ezért a Pp. 2. § (2) bekezdésébe, a Pp. 4. § (2) bekezdésébe, a Pp. 370. §-ába ütközően jogszabálysértő, továbbá ellentétes a fellebbezéshez kötöttség elvével és a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésében foglalt felülmérlegelés tilalmával is.

[30] Az alperes az elsőfokú eljárásban egy jogesetre hivatkozással avval érvelt, hogy a tájékoztatási kötelezettség megszegése önmagában lényeges és az idő múlásával jelentőssé válik, amely érvelését a fellebbezési szakban már nem változtathatta meg. A másodfokú bíróság ezért csak azt vizsgálhatta volna, hogy az alperes ezen jogi érvelése elfogadható-e és

nem volt jogosult arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség helyett a szabályzat megsértésére és mögöttes károkockázatra hivatkozással kiegészíteni e kérdés vizsgálatát.

[31] Jogellenesen állapította meg a jogerős ítélet azt is, hogy a felperes a kötelezettségszegését legalább súlyos gondatlansággal követte el, mert egy szabályzat megsértése nem lehet szándékos vagy súlyosan gondatlan a beosztástól függően. A felperes álláspontja szerint ha a szabályzat megszegése megállapítható is lenne, a szabályszegés és a felhívott kár között nem áll fenn okozati összefüggés. Amennyiben pedig a kötelezettségszegéshez nem kapcsolható kár, nem lehet felmondási indokként az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozni.

[32] A másodfokú bíróság annak ellenére, hogy az alperes az Mt. 78.§ (1) bekezdés b) pontjára nem hivatkozott, elfogadta a bizalomvesztésre vonatkozó érvelését és ezt a körülményt az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kötelezettségszegésként kezelte. A munkáltatói jogkör gyakorlója tanúvallomásában nem tett olyan nyilatkozatot, hogy a felperes magatartása a bizalmát megingatta volna, sőt a munkájával elégedett volt. Ennek alapján az elsőfokú bíróság nem állapította meg a bizalomvesztést, amely kérdésben az alperes a tényállás megváltoztatását és a bizonyítékok felülmérlegelését nem kérte, így azt a másodfokú bíróság sem állapíthatta meg.

[33] A másodfokú bíróság az azonnali hatályú felmondást olyan indokok alapján tekintette jogszerűnek, amelyekre az alperes intézkedésében, az azt követő levelében az ellenkérelmében és a válasziratában nem, csupán a fellebbezésében hivatkozott. Érvelése szerint a másodfokú ítélet elméleti károsodás értelmezése nem felelt meg az Mt. 177. §-ának, és az abban felhívott Ptk. 6:518. § - 5:534. §-ának. A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a munkajogviszonyban a károkozásért való felelősségnél a jogellenességet, felróhatóságot, ok-okozati kapcsolatot és a kárt kell a károkozásra hivatkozó félnek bizonyítania. A bíróság az elméleti károkozás lehetőségét annak ellenére elfogadta, hogy erre az alperes az azonnali hatályú felmondásban, vagy az ellenkérelmében hivatkozott volna és bizonyítást sem ajánlott fel. Fellebbezésében nem terjesztett elő tényállás kiegészítési kérelmet, a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontjára nem hivatkozhatott, így ez a kérdés nem is volt vizsgálható.

[34] Álláspontja szerint amennyiben a bíróságnak vizsgálni kell az elméleti károkozás lehetőséget, ez akkor adhat alapot az azonnali hatályú felmondásra, ha az Mt. 78. § (1) bekezdésében megjelölt feltételek fennállnak. Mivel az elsőfokú bíróság nem tárt fel, hogy a szabályzat alapján volt-e a felperesnek jelentéstételi kötelezettsége, a másodfokú bíróság e kérdésben nem egészítette ki a tényállást, így iratellenesen hivatkozott arra, hogy a felperest a szabályzatok alapján ilyen kötelezettség terhelte. Nem állapítható meg az sem, hogy az ítélet tábla a jelentéstételi kötelezettség elmulasztását miért tekintette lényeges kötelezettségszegésnek. A jogerős ítélet megállapítása szerint a munkáltató érdekeit sértette a lefoglalás, mert a tulajdonjogot korlátozta. Ezen indokolás alapján azonban nem egyértelmű, hogy a lefoglalás maga, vagy a tájékoztatási kötelezettség megsértése veszélyezteti az alperes jogos gazdasági érdekeit. A lefoglalás ugyanis hatósági intézkedés, amely a felperes terhére nem róható, az pedig egyértelmű, hogy az alperes akkor sem tudott volna rendelkezni a tulajdonjogával, ha erről a felperes őt tájékoztatja.

[35] A jogerős ítélet az alperes fellebbezési kérelmének hiányában, a Pp. 369.§ (3) bekezdésébe ütközően mérlegelte felül az elsőfokú bíróság azon megállapítását, mely szerint a meghallgatott tanúk maguk sem ismerték pontosan a szabályzatok előírásait és ez az alperesnél nem is volt nyilvánvaló elvárás. A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontjába ütközően jogi értékelésként módosította az elsőfokú eljárásban megállapított tényállást. A felperes álláspontja szerint az ...biztonsági kockázat tényének megítélésére sem a felperes, sem a tanúk nem voltak jogosultak, a szabályzat pedig ennek pontos tartalmát nem állapítja meg. Lényegében tehát a jogerős ítélet nem indokolta meg, hogy miért lényeges kötelezettségszegés a szabályzat megsértése, amely a Pp. 386. §-ába, és az ez alapján alkalmazandó 346. § (4)-(5) bekezdésébe írt indoklási kötelezettség megsértését jelenti. A szándékosság vagy súlyos gondatlanság megállapításához a felrőhatóságon túl további elem szükséges. A munkavállalónak a kötelezettségszegéssel okozati kapcsolatban álló kárra vonatkozóan kell valamilyen tudattal rendelkeznie. Alperes azonban erre vonatkozóan bizonyítási indítványt nem ajánlott fel.

[36] A fentieken kívül az ítéltőábla jogerős ítélete egyéb iratellenes, okszerűtlen, illetve jogellenes indokolást is tartalmaz.

[37] A jogerős ítélet súlyos eljárási szabályokat sértett meg, amikor az ellenkérelem és a tényálláskiegecszésítés, valamint a fellebbezés korlátaít túllépte. Olyan fellebbezési érvelést bírált el, amely az előírt 15 napos korlátozást túllépve nyújtott be az alperes, továbbá a másodfokú döntés a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontjába ütközött, amikor a bizonyítékokat felülmérlegelte. Az ítéltőábla megsértette a tényállás tisztázási kötelezettséget és a bizonyítási érdek és a bizonyítási teher elosztására vonatkozó szabályokat. Nem tett eleget indoklási kötelezettségének és a Pp. 4. § (2) bekezdésébe, továbbá a Pp. 265. §-ába ütközően nem ismerte el a felperesnek a bizonyításhoz való jogát sem.

[38] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felperes félreértette a fellebbezésben foglalt érvelését, mert érvelése csupán a tájékoztatás tárgyának a munkaviszony megszüntetés szempontjából való jelentőségét támasztotta alá, ezért nem minősült a Pp. 373.§ (1) vagy (2) bekezdése szerinti új tényállításnak.

[39] A felperes álláspontjával szemben a másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés a) pontja szerinti anyagi felülbírálat esetén jogosult a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíteni és ennek alapján a tényállást módosítani vagy kiegecszíteni. Az ítéltőábla a fellebbezésben foglaltak alapján, a jogszabályoknak megfelelően járt el.

[40] A felperes alaptalanul panaszkolta azt is, hogy a jogerős ítélet összemosta a szabályzatok megsértését az Mt. általános magatartási követelményeivel. Az ítéltőábla kifejezetten az Mt. 6.§ (4) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségre hivatkozik és ehhez kapcsolódóan fejti ki, hogy a tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt tekinthető a munkaviszony szempontjából lényegesnek.

[41] A felülvizsgálati kérelem érvelésével szemben a szabályzatok a bejelentési kötelezettség teljesítését általános jelleggel fogalmazzák meg arra az esetre, ha a

munkavállaló rendelkezésére bocsátott eszköz kikerül a birtokából. A szabályozással szemben nem lehet elvárás valamennyi eset – így a rendőrségi lefoglalás – nevesítése. A szabályzatok alkalmazhatóságát az elsőfokú bíróság sem vitatta, csupán azok ismeretének elvárhatósága miatt állapította meg a szándékosság vagy súlyos gondatlanság hiányát. A felperes korábbi tapasztalatai és annak alapján, hogy nyilatkozata szerint megpróbált utánanézni a kötelezettségeinek a súlyosan gondatlan magatartása megállapítható. A bírói gyakorlat a vezető állású munkavállaló esetében az elvárhatóság mércéjét magasabbra teszi.

[42] Téves az a felperesi állítás, hogy olyan kötelezettségszegés esetén, amelyhez nem kapcsolható kár, nem lehet azonnali hatályú felmondással élni, mivel az Mt. 78.§ (1) bekezdése alkalmazásának nem feltétele a kár bekövetkezése. Az alperes azt is vitatta, hogy bizalomvesztésre csupán az Mt. 78.§ (1) bekezdés b) pontjának felívásával lehet hivatkozni. A munkakör ellátásához szükséges bizalom tanúsítása a munkavállaló Mt. 52.§ (1) bekezdés d) pontja szerinti alapvető kötelezettsége. Nem volt jelentősége annak sem, hogy a felperes közvetlen felettese elmondása szerint elégedett volt a munkájával, mert a munkaeszközök rendőrség által való lefoglalása és annak 3 héten át való elhallgatása olyan jelentős esemény, amely a bizalomvesztést megalapozza.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[43] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem megalapozott.

[44] Az Mt. 78.§ (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi. A jognyilatkozat jogszerűségének értékelésekor az együttes feltételeket külön-külön, majd azokat összevetve kell vizsgálni és értékelni, így azt, hogy a munkaviszonyból származó kötelezettség lényeges volt-e, és a másik fél a lényeges kötelezettségét szándékosan vagy gondatlanul szegte-e meg, továbbá a kötelezettségszegés jelentős mértékű volt-e.

[45] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperessel közölt azonnali hatályú felmondás indokolása megfelelt a világosság követelményének, a „megszegett szabály szövegének beidézése” megtörtént (21.M.70.521/2020/7. 6. oldal utolsó bekezdése). A felek között nem volt vitatott, miszerint az alperes belső utasításait a belső szokásos eljárási rend szerint közölte (7. oldal 1. bekezdés). Az elsőfokú bíróság mindezekből levont hivatkozása szerint a felperes mulasztásával szabályszegett, mulasztása kötelezettségszegésnek minősül (7. oldal 2. bekezdés, 8. oldal utolsó bekezdés). Megállapította azt is, hogy a lefoglalás tényének jelentése „mindenféle belső utasítás nélkül is elvárható lenne” (9. oldal 2. bekezdés). Mindezekből következően felperesi fellebbezés hiányában azt, hogy a felperes kötelezettségszegést követett el a másodfokú bíróság nem vizsgálta, csupán azt, hogy az azonnali hatályú felmondás Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerinti konjunktív feltételek fennállnak-e. Az elsőfokú bíróság szerint nem álltak fenn és ebből vonta le a jogkövetkeztetését az „okszerűség” hiányára, míg a másodfokú bíróság helytálló jogkövetkeztetése szerint a törvényi együttes feltételek fennállását az alperes bizonyította, ezért az azonnali hatályú felmondás jogszerű volt. Az előbbiekből következően a

felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan már nem hivatkozhatott arra, hogy részéről kötelezettségszegés, szabályszegés nem történt.

[46] A munkavállaló a jognyilatkozatait az Mt. 17.§-a alapján egyoldalúan megállapított belső szabályzatokban is megteheti. E szabályzatok célja, hogy a munkáltató által folytatott tevékenység sajátosságaira figyelemmel a munkavégzésre és a munkavállalótól elvárt magatartásra nézve az Mt. általános követelményei mellett speciális előírásokat tartalmazzon. A perben hivatkozott szabályzatok nem vitatottan az alperes belső intranet hálózataán az Mt. 17.§ (2) bekezdésének megfelelően közzétételre kerültek, annak tartalma megismerhető volt, ezért a felperes a tanúvallomások ellenére sem hivatkozhatott alappal arra, hogy a bejelentési kötelezettségről nem volt tudomása.

[47] Nem volt vitatott, hogy a hivatkozott szabályzatok a rendkívüli esemény (rendeltetésszerű használatot megakadályozó esemény) és az ... biztonsággal kapcsolatos esemény bekövetkezése esetén a felettes vezető haladéktalan értesítését írták elő. A felperes e körben csupán a fogalmak pontos meghatározását hiányolta és azt vitatta, hogy a rendőrségi lefoglalás e fogalmi körbe esett. A felperes felülvizsgálati kérelmében foglat indokolással szemben azt, hogy a felperes birtokában lévő, de az alperes tulajdonát képező munkaeszközök rendőrség általi lefoglalása a szabályzat által meghatározott rendkívüli eseménynek minősült, az elsőfokú bíróság is megállapította. A másodfokú bíróság a hivatkozott szabályzatok mellett az Mt. 6.§ (4) bekezdésének rendelkezéséből az Mt. 64.§ (2) bekezdése és a Pp. 522.§-a alapján helytállóan mérlegelte az eszközök lefoglalását rendkívüli eseménynek. Nem annak volt jelentősége, hogy a hivatkozott eszközök adatainak megismerésére volt-e lehetősége a rendőrségnek, hanem annak, hogy felperes használatába adott eszközök kikerültek a birtokából, így az alperes rendelkezési joga egyértelműen sérült.

[48] A felülvizsgálati kérelem alaptalanul állította, hogy az alperes a fellebbezésében a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdésének megsértésével új tényként állította a rendelkezési és munkaszervezési joga megsértését. A felperes álláspontjával szemben nem minősült új ténynek vagy bizonyítéknak, csupán a jogi érvelés kiegészítésének a tájékoztatási kötelezettség megsértésével kapcsolatos fellebbezési érvelés. Az alperes érdekeinek sérelmét az elsőfokú bíróság is vizsgálta, megállapításait az alperes fellebbezésében ezért megalapozottan támadta. A munkáltató rendelkezési jogának megsértése ténykérdés, amellyel összefüggésben az ítéletábla helytállóan utalt a Be. 272.§ (3) bekezdésére és 308.§ (1) bekezdésre.

[49] Az első-és másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontra helyezkedett abban a kérdésben, hogy a munkaeszközök hiánya mennyiben akadályozta a felperest jogai gyakorlásában és kötelezettségei teljesítésében. A tényállás kiegészítésére és a bizonyítékok felülmérlegelésére az anyagi jogi felülbírálat során a Pp. 369.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság jogosult volt, ezért jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az otthoni, kiegészítő munkavégzés céljából átadott eszközök tartós, több héten át tartó hiánya a munkavégzési kötelezettség teljesítését érdemben befolyásolta. A felperes felülvizsgálati kérelmében is megerősített saját nyilatkozata szerint a rendőrség által lefoglalt laptopon kiegészítő munkát végzett, munkahelyi e-mailjeit olvasta, míg az alperes által biztosított SIM kártya a munkahelyen kívüli elérhetőségét biztosította a munkatársai számára. Az ítéletábla ezért helytállóan állapította meg, hogy a per érdemében nem volt jelentősége annak, hogy az adott időszakban a felperes – felettese tanúvallomása szerint is – a

munkafeladatait maradéktalanul ellátta, mert az informatikai eszközök hiányának munkavégzést befolyásoló hatása megítélésére a felperes nem volt jogosult. A hivatkozott eszközök az alperes tulajdonát képezték, így azoknak a felperes birtokából történő kikerüléséről a tulajdonos haladéktalanul történő értesítése nem csak a szabályzatokból, hanem az általános közfelfogásból is következő magatartás lett volna.

[50] Annak megítélésénél, hogy a felperes mulasztása lényeges és jelentős mértékű volt-e, a másodfokú bíróság alappal tulajdonított jelentőséget a felmondásban nem szereplő, a felperes által betöltött vezetői munkakörnek, amellyel szemben a bírósági gyakorlat is magasabb követelményeket támaszt. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a rendkívüli felmondás (azonnali hatályú felmondás) indokául megjelölt kötelezettségszegést a munkavállaló munkaköre, beosztása, szakértelme alapján kell vizsgálni (Mfv.II. 10.101/2015/11.). A senior manager beosztásban, a juttatások tekintetében I. besorolású vezetőnek minősülő felperesnek a közzétett szabályzatokból tudnia kellett, hogy a rendőrségi lefoglalás rendkívüli eseménynek minősül, korábbi hasonló esetben bejelentési kötelezettségét teljesítette. Ebből következően a rendőrségi intézkedésről történő tájékoztatás elmaradása legalább súlyosan gondatlan magatartásnak (mulasztásnak) tekinthető.

[51] Az Mt. 78.§ (1) bekezdésében szabályozott azonnali hatályú felmondásnak nem törvényi tényállási eleme a kár bekövetkezése, ezért a felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul kifogásolta a magatartás és a kár közötti okozati összefüggés hiányát. Az alperes a fentiek alapján a konjunktív feltételek fennállását bizonyította, intézkedésének indokolása megfelelt az Mt. 64.§ (2) bekezdésében írt világos indokolás követelményének.

[52] Szintén alaptalan a felperes azon érvelése, mely szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértően fogadta el a rendkívüli felmondás bizalomvesztésre vonatkozó érvelését, minthogy nem hivatkozott az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára. Az ítélet tábla a jogerős ítéletében a felmondásban foglalt indokokat az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt konjunktív tényállási elemek értékelésével bírálta el, vagyis a felperes mulasztását kötelezettségszegésként vizsgálta. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az Mt. 52.§ (1) bekezdés d) pontja a munkavállaló alapvető kötelezettségei között nevesíti a munkakör ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartás tanúsítását, ekként a felperes mulasztása az Mt. 78.§ (1) bekezdés a) pontja szerint is értékelhető volt. A felperestől beosztására tekintettel elvárható magatartás volt a lefoglalás bejelentése, amely kötelezettség megszegésének okszerű következménye a munkáltató bizalmának elvesztése.

[53] A felülvizsgálati kérelemben foglalt érveléssel szemben az ítélet tábla a Pp. 2.§ (2) bekezdésének, 4.§ (2) bekezdésének és a 369.§-ának megfelelően, a Pp. 346.§ (5) bekezdésben foglalt követelmények szerint indokolta döntését, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[54] A pervesztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[55] A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 95. § (2) bekezdése és 101 – 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni, melyet a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapítható meg.

[56] Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2021. szeptember 6.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró